

Sygn. akt IV KK 327/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Roman Sądej

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **H. J.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 listopada 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w S.

z dnia 7 kwietnia 2015 r.

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w S., H.J. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 k.k., polegającego na tym, że w dniu 7 lutego 2015 r., w S., kierował samochodem osobowym marki Opel Astra w stanie nietrzeźwości - 0,38 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, z jednoczesnym przyjęciem, że dopuścił się go będąc uprzednio prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 marca 2006 r., sygn. akt V K

2.../06 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości i za to na podstawie powyższego przepisu, przy zastosowaniu art. 58 § 3 k.k., wymierzono grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych po 20 każda, z orzeczeniem także środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat, na poczet którego zaliczono okres zatrzymania oskarżonemu prawa jazdy oraz zasądzono koszty sądowe. Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się w dniu 22 kwietnia 2015 r.

Z kasacją od tego wyroku na korzyść skazanego wystąpił Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na wydaniu wyroku nakazowego, pomimo istnienia wątpliwości odnoszących się do kwalifikacji prawnej czynu stanowiącego przedmiot postępowania w kontekście uprzedniej karalności oskarżonego za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., w wyniku czego doszło do obrazy art. 178a § 4 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Wywodząc w ten sposób, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w oczywisty sposób, stąd też, jako wniesioną na korzyść skazanego i uwzględnioną w całości, rozpoznano ją na posiedzeniu, o jakim mowa w art. 535 § 5 k.p.k.

Wskazać trzeba, że w sprawie niniejszej, po wyrażeniu zgody przez H. J., prokurator skierował do Sądu Rejonowego akt oskarżenia z wnioskiem w trybie art. 335 § 1 k.p.k. (w brzmieniu sprzed nowelizacji, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 r.) o skazanie tego oskarżonego za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu za nie kary grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł każda oraz orzeczenia zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Na posiedzeniu w dniu 2 kwietnia 2015 r., Sąd Rejonowy postanowił „na mocy art. 343 § 7 k.p.k. i art. 500 k.p.k. nie uwzględnić wniosku o skazanie bez rozprawy, albowiem istnieją wątpliwości co do kwalifikacji prawnej czynu zaproponowanej w akcie oskarżenia i sprawę skierować na posiedzenie w przedmiocie wydania wyroku nakazowego” (k. 33). Na kolejnym posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 2015 r., tym razem już w przedmiocie orzeczenia

wyrokiem nakazowym, Sąd Rejonowy postanowił „na mocy art. 343 § 7 k.p.k. nie uwzględnić wniosku prokuratora o skazanie bez rozprawy albowiem zdaniem Sądu wnioskowana kara nie jest właściwa; na mocy art. 500 k.p.k. rozpoznać sprawę w postępowaniu nakazowym; uznać za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia” (k. 34).

Wprawdzie – jak już wskazano wyżej – Sąd Rejonowy nabrał wątpliwości co do kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego, jednak wbrew wymogowi art. 343 § 7 k.p.k. (w brzmieniu sprzed nowelizacji, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 r.), wobec uznania, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku prokuratora, nie skierował jednak sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych, a więc na rozprawie celem wyjaśnienia przywołanych wątpliwości, lecz przekazał ją do rozpoznania w trybie nakazowym. Zgodnie zaś z regulacją art. 500 § 3 k.p.k., sąd może wydać wyrok nakazowy jedynie wtedy, gdy na podstawie zebranych dowodów okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą żadnych wątpliwości, co dotyczy w oczywisty sposób również kwestii kwalifikacji prawnej. W przeciwnym wypadku koniecznym jest rozpoznanie sprawy na rozprawie głównej. Z tego względu nie było właściwe skierowanie sprawy do trybu nakazowego. Z niezrozumiałych też względów Sąd Rejonowy w protokole posiedzenia „w przedmiocie orzeczenia wyrokiem nakazowym” podał, że na mocy art. 343 § 7 k.p.k. nie uwzględnia wniosku prokuratora o skazanie bez rozprawy, skoro nie było to już posiedzenie w trybie art. 343 k.p.k. Sąd ten stwierdził ponadto, że wnioskowana kara nie była właściwa, co przy braku obecności stron na tym posiedzeniu (podobnie zresztą jak podczas pierwszego posiedzenia z dnia 2 kwietnia 2015 r.), nakazywało także skierowanie sprawy na rozprawę. To stanowisko Sądu jest przy tym o tyle niezrozumiałe, że przecież ostatecznie oskarżonemu za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. i tak została wymierzona kara zawnioskowana przez prokuratora.

Ponadto, na co słusznie w kasacji zwrócił uwagę Prokurator Generalny, Sąd Rejonowy wyrokiem nakazowym wymierzył grzywnę w wymiarze 150 stawek dziennych, choć stosownie do art. 502 § 1 k.p.k. orzec można grzywnę w wysokości do 100 stawek dziennych albo do 200.000 złotych. Niewłaściwe było również, z powołaniem się na treść art. 58 § 3 k.k. (w jego brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 2015 r.), ograniczenie się do orzeczenia względem oskarżonego jedynie kary

grzywny, skoro art. 58 § 4 k.k. (w jego brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 2015 r.) wyraźnie wykluczał stosownie tego przepisu względem sprawcy przestępstwa z art. 178a § 4 k.k.

W kasacji Prokurator Generalny trafnie podniósł zarzut rażącego naruszenia art. 178a § 4 k.k. H. J. został uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 20 marca 2006 r. (V K 2.../06) za prowadzenie samochodu osobowego w stanie nietrzeźwości, tj. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat oraz karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 10 zł każda, z orzeczeniem także zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat, na poczet którego zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 19 września 2005 r. Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 września 2006 r., orzeczenie to zostało utrzymane w mocy. Z akt tej sprawy wynika, że H.J. uiścił grzywnę, jak również, że wykonano względem niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat.

Mimo podnoszonych wątpliwości co do kwalifikacji prawnej, Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę powyższych okoliczności. Mają one o tyle istotne znaczenie, że zgodnie z treścią art. 76 § 1 k.k. skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, zaś stosownie do jego § 2, jeżeli wobec skazanego orzeczono grzywnę lub środek karny, to zatarcie skazania nie może nastąpić przed ich wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem ich wykonania. W realiach rozpoznawanej sprawy oznacza to, że doszło z mocy prawa do zatarcia skazania H. J. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. Okoliczność ta powinien zatem zostać wzięta przez Sąd pod uwagę. Oznacza ona bowiem, że nie było dopuszczalne skazanie H. J. za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k., co wchodzi w rachubę przecież jedynie wtedy, gdy sprawca czynu określonego w art. 178a § 1 k.k. był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 k.k., popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w art. 178a § 1 k.k. w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia

pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo. Taka sytuacja, mając na uwadze fakt zatarcia skazania H. J. za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., w sprawie niniejszej nie zachodziła. Nie mogą zatem w tym zakresie okazać się przesądzające dane o karalności (k. 14 akt II K 6.../15). Tym samym, Sąd Rejonowy dopuścił się zarzucanego w kasacji naruszenia art. 500 § 1 i 3 k.p.k. przez rozpoznanie sprawy w postępowaniu nakazowym pomimo istnienia wątpliwości co kwalifikacji prawnej czynu stanowiącego przedmiot postępowania, w wyniku czego doszło do obrazy art. 178a § 4 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Z tych wszystkich względów zaskarżony kasacją wyrok nakazowy ostać się nie może i dlatego też Sąd Najwyższy uchylił go i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym jej rozpoznaniu Sąd ten weźmie pod uwagę powyższe wywody, pamiętając przy tym w dalszym procedowaniu o kierunku kasacji, która spowodowała uchylenie wyroku.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w wyroku.

kc